خبر

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت، عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان:

تربیت جامع طلاب، مهم‌ترین نیاز جامعه اسلامی است

رواق | گسترش مراکز حوزوی و علمی خواهران در سراسر کشور، فرصتی مغتنم برای تعالی فرهنگی و دینی جامعه است که در این میان، رویکردها و الگوهای تربیتی استادان و علمای حوزه می‌تواند نقشه راه روشنی برای این نهادها ترسیم کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت، عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان، در افتتاحیه مدرسه علمیه خواهران نورالهدی، با اشاره به اهمیت تربیت در جامعه اسلامی، اظهار کرد: مهم‌ترین نیاز دنیای اسلام و خانواده‌ها، تربیت است؛ زیرا اگر تربیت وجود نداشته باشد، توانایی‌هایی که دختران و پسران، طلاب و دانشجویان بدست می‌آورند، ممکن است در مسیر نادرست به کار گرفته شود و شیطان همه این ظرفیت‌ها را به نفع خود مصادره کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت با تأکید بر ضرورت تربیت جامع طلاب، توجه همزمان به علم، تقوا، اخلاق، بصیرت سیاسی و اعتدال را از مؤلفه‌های اساسی تربیت دانست و بر ضرورت تدوین الگوی تربیتی متناسب با نیازهای خواهران طلبه و تقویت نقش آنان در خانواده و جامعه تأکید کرد.

وی با ابراز خرسندی از شکل‌گیری فعالیت‌های تربیتی و آموزشی، افزود: شایسته است از اینکه خداوند دعاهایی را که سال‌ها در قنوت خود خوانده‌ایم، محقق می‌کند، اشک شوق بریزیم. از جمله این دعاها، «اللهم أجرِ للناس علی یدی الخیر ولا تمحقه بالمنّ» است؛ به این معنا که خدایا، خیر را به دست من جاری کن و آن را با منت از بین مبر. باید خداوند را شکر کنیم که این اتفاق‌های مبارک در حال رخ دادن است و در عین حال، خود را گم نکنیم و فراموش نکنیم که این امور، عنایت الهی است و ما تنها واسطه‌ای برای تحقق آن هستیم.

■ تربیت جامعه؛ توجه همزمان به علم، تقوا، اخلاق و بصیرت

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان با تأکید بر اینکه تربیت جامعه به معنای توجه به مجموعه‌ای از مؤلفه‌های اساسی است، تصریح کرد: اگر فردی بی‌سواد باشد، توانایی لازم را ندارد؛ اگر باسواد باشد، اما تقوا نداشته باشد، باز هم این سواد به‌درستی به کار گرفته نمی‌شود. اگر علم و تقوا داشته باشد، اما بداخلاق باشد، باز هم نمی‌توان او را برخوردار از تربیت مطلوب دانست.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت ادامه داد: اگر فردی از علم، تقوا و اخلاق برخوردار باشد، اما بصیرت سیاسی نداشته باشد، باز هم تربیت او کامل نیست. همچنین اگر این مؤلفه‌ها را داشته باشد، اما از اعتدال برخوردار نباشد و به افراط، تفریط یا هیجان‌زدگی گرایش پیدا کند، باز هم به نتیجه مطلوب نمی‌رسد. تربیت جامعه به این معناست که به همه این مؤلفه‌ها توجه کنیم.

وی با اشاره به ضرورت جلوگیری از افراط و تفریط و پرهیز از تصمیم‌گیری‌های شتاب‌زده در حوزه تربیت، اظهار کرد: برای اینکه هر روز با یک طرح جدید مواجه نشویم و بر اساس برداشت‌های مقطعی تصمیم نگیریم، تجربه ۲۰ ساله مدارس علمیه حضرت مهدی(عج) را مکتوب کردیم که به کتاب «الگوی جامع تربیت طلاب» تبدیل شد.

وی با تأکید بر لزوم پرهیز از افراط و تفریط در ترسیم جایگاه علمی و اجتماعی زنان، خاطرنشان کرد: در این زمینه باید به همان الگوی سومی توجه کنیم که رهبر شهید بر آن تأکید داشتند. اگر بانویی سواد کافی نداشته باشد و برای کسب علم وقت نگذارد، ممکن است وقت خود را به شکل نامناسبی سپری کند؛ در حالی که شرایط زندگی امروز با گذشته تفاوت کرده و بسیاری از امور به کمک امکانات و ابزارهای جدید آسان‌تر شده است.

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان با اشاره به ضرورت استفاده صحیح از اوقات فراغت، تصریح کرد: اگر وقت انسان به شکل صحیحی پر نشود، شیطان آن را پر می‌کند. امیرالمؤمنین علی(ع) نیز درباره دل انسان می‌فرماید: «إنّ هذه القلوب أوعیة»؛ دل‌ها ظرف‌هایی هستند که باید با محتوای مناسب پر شوند. اگر دل انسان با سخنان خوب و آگاهی‌های ارزشمند پر نشود، شیطان آن را پر می‌کند و وقت انسان به شکل دیگری مصرف خواهد شد.

وی ادامه داد: گاهی این وقت با دخالت در زندگی دیگران یا گشت و گذار در فضای مجازی سپری می‌شود؛ فضایی که به میدان لغزش تبدیل شده و افراد بسیاری در آن آسیب می‌بینند. بنابراین، برخورداری از سواد و آگاهی برای خواهران ضروری است؛ البته در این زمینه نیز باید اعتدال رعایت شود، زیرا گاهی افرادی آن قدر بر دانش خود تأکید می‌کنند که اطرافیان از آنان گریزان می‌شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت با تشریح هدف از تربیت علمی خواهران طلبه، بیان کرد: به دنبال آن هستیم که خواهر طلبه در درجه نخست از علمی برخوردار شود که برای خودش سودمند باشد و سپس بتواند از این دانش در زندگی مشترک بهره ببرد؛ به‌گونه‌ای که همسرش به داشتن چنین همسری افتخار کند. پس از آن نیز این دانش باید برای فرزندان، همسایگان، اهالی محله، بستگان خود فرد و بستگان همسرش مفید باشد.

وی با تأکید بر اهمیت خانواده در الگوی تربیتی حوزه‌های علمیه، اظهار کرد: خانواده برای ما اهمیت بسیاری دارد و الگوی سوم مورد تأکید رهبر شهید نیز به این موضوع توجه داشت، مادر رهبر شهید نیز از نظر ثواب، بهره‌ای کمتر از رهبر شهید ندارد. همچنین در طول تاریخ، مردان بزرگ مدیون بانوان شایسته و مادران خود بوده‌اند؛ ازاین‌رو، توجه به نقش بانوان در تربیت نسل و شکل‌گیری شخصیت افراد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

■ ضرورت تلاش مضاعف کادر و طلاب در سال نخست فعالیت مدرسه

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان با اشاره به انتظارات از کادر مدرسه علمیه خواهران نورالهدی، ابراز کرد: انتظارات ما بسیار بالاست، با وجود محدودیت وقت، تأکید کرده‌ام هفته‌ای یک جلسه در این مجموعه حضور داشته باشم تا عذری برای پیگیری امور باقی نماند. ما به دنبال بهترین عملکرد هستیم و در مسائل معنوی قرار نیست به حداقل‌ها قانع باشیم.

وی با اشاره به اهمیت سال نخست فعالیت مدرسه و نقش طلاب پایه اول، افزود: نسل اول اهمیت بسیاری دارد. به طلاب گفته‌ام که شما در حکم مؤسسان این مجموعه هستید؛ زیرا طلابی که سال آینده وارد مدرسه می‌شوند، شما را به‌عنوان الگوی خود خواهند شناخت. تأسیس و پایه‌گذاری یک کار، دشواری‌های خاص خود را دارد به همین دلیل، ثواب آن نیز بیشتر است.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت با اشاره به اهمیت پایه‌گذاری سنت‌های نیکو در مجموعه‌های علمی و تربیتی، ادامه داد: هر کس بنیان یک کار خیر را بگذارد، تا زمانی که آن بنیان، ریل‌گذاری و فرهنگ‌سازی ادامه دارد، نسل‌های بعدی نیز از آن بهره‌مند می‌شوند و کسی که آغازگر این کار بوده است، بدون آنکه از ثواب دیگران کاسته شود، در پاداش آن شریک خواهد بود.

وی تأکید کرد: تربیت فرزند نخست در خانواده نیز اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا فرزندان دیگر از او تأثیر می‌پذیرند. طلبه پایه اول نیز در سال نخست فعالیت مدرسه، چنین جایگاهی دارد و می‌تواند بر نسل‌های بعدی اثرگذار باشد.

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان با اشاره به تجربه آغاز فعالیت مدارس علمیه حضرت مهدی(عج)، خاطرنشان کرد: زمانی که فعالیت را آغاز کردیم، برای حدود ۲۰ طلبه وقت بسیاری صرف می‌شد، در سال دوم که تعداد طلاب به ۴۰ نفر رسید، میزان زمانی که صرف می‌کردیم، تا اندازه‌ای کاهش یافت؛ زیرا طلاب سال نخست به بازوان مجموعه تبدیل شده و برای طلاب جدید الگو بودند و در اداره مدرسه نقش ایفا می‌کردند.

وی عنوان کرد: امیدواریم با همراهی مسئولان، استادان و طلاب، مدرسه علمیه خواهران نورالهدی بتواند مسیر رشد و تعالی خود را با قدرت ادامه دهد.

■ هم‌افزایی ظرفیت‌های علمی و تربیتی؛ زمینه‌ساز الگوسازی در سطح کشور

حجت‌الاسلام والمسلمین نظافت با اشاره به ظرفیت‌های مجتمع و امکان بهره‌گیری مشترک از توان علمی استادان، اظهار کرد: یکی از ویژگی‌های این مجتمع، فراهم شدن زمینه هم‌افزایی است، این هم‌افزایی به استادان امکان می‌دهد با صرف وقت و هزینه کمتر، در فعالیت‌های مجموعه مشارکت کنند.

وی گفت: وقتی ظرفیت‌ها در کنار یکدیگر قرار گیرند و افراد با اتحاد و هم‌افزایی فعالیت کنند، زمینه بهره‌مندی از عنایت الهی نیز فراهم می‌شود و این همان مفهوم «یدالله مع الجماعة» است.

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان بیان کرد: امیدواریم مدرسه علمیه خواهران نورالهدی در آینده‌ای نه‌چندان دور به مرکزی الهام‌بخش برای سراسر کشور تبدیل شود، این مجموعه امروز نیز مورد توجه قرار گرفته، به‌گونه‌ای که افرادی از شهرهای مختلف برای مشاهده الگوی فعالیت آن مراجعه می‌کنند.

وی با اشاره به ضرورت ارائه الگوهای موفق در عرصه آموزش و تربیت، خاطرنشان کرد: ما باید الگویی ارائه کنیم که بتواند در بخش‌های دیگر آموزشی و تربیتی کشور نیز تأثیرگذار باشد.

عضو شورای عالی حوزه علمیه خراسان با تبیین مفهوم محفل الوارثین، ابراز کرد: ما خود را وارث همه خیرها می‌دانیم؛ چراکه افراد بسیاری در طول زمان برای پیشبرد امور خیر تلاش کرده‌اند. در دوران جنگ نیز بانوان فراوانی طلاهای خود را اهدا کردند، اما متأسفانه دشمن همواره تلاش می‌کند بدی‌ها را بازتاب دهد تا مردم را ناامید کند و گاهی ما نیز ناخواسته به بازگوکنندگان بدی‌ها تبدیل می‌شویم؛ در حالی که اتفاق‌های خوب بسیاری در جامعه در حال رخ دادن است.

در حاشیه نشست «هنر و معماری حرم مطهر رضوی» انجام شد

اهدای دو تابلو استاد محمدناصر آینه‌چیان به آستان قدس رضوی

دو تابلو نقاشی زنده‌یاد استاد محمدناصر آینه‌چیان، معمار برجسته حرم مطهر امام رضا(ع) همزمان با بزرگداشت این هنرمند، در دومین پیش‌نشست تخصصی همایش ملی «هنر و معماری حرم مطهر رضوی»، به آستان قدس رضوی اهدا شد.

به گزارش آستان‌نیوز، این دو اثر در نشستی که در تالار شیخ طوسی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد، با حضور خانواده استاد آینه‌چیان و جمعی از هنرمندان و پژوهشگران به آستان قدس رضوی اهدا شد.

دکتر آینه‌چیان فرزند این هنرمند، با توضیح ویژگی‌های تابلوها، یکی از آن‌ها را اثری متعلق به سال ۱۳۷۲ معرفی کرد که در آن، تصاویر اسکناس‌ها و چهره‌هایی همچون شهید آیت‌الله سیدحسن مدرس و امام خمینی(ره) دستمایه آفرینش هنری قرار گرفته است. اثر دیگر با بهره‌گیری از نقش ذوالفقار، نام مبارک حضرت علی(ع) و نقوش تزئینی و اسلیمی، مضامین مذهبی را با عناصر هنر سنتی ایرانی پیوند داده است.

فرزند استاد آینه‌چیان با اشاره به علاقه پدر مرحومش به نقاشی از دوران نوجوانی و استمرار این فعالیت در کنار خدمت در حرم مطهر رضوی، از باقی ماندن چند صد تابلو نقاشی از ایشان خبر داد.

استاد محمدناصر آینه‌چیان از هنرمندان فعال در طراحی، اجرا و مرمت آثار هنری حرم مطهر رضوی بود که در این نشست، از سال‌ها خدمت او و نقش وی در همکاری با استادکاران و انتقال تجربه‌های هنری تجلیل شد. گفتنی است این برنامه به همت پژوهشکده امام رضا(ع) بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و با همکاری بنیاد بین‌المللی فرهنگی و هنری امام رضا(ع) و دانشگاه هنر اصفهان برگزار شد و در پایان، با اهدای لوح تقدیر به خانواده استاد آینه‌چیان از خدمات این هنرمند قدردانی شد.

در نشست معمار واژه‌ها انجام شد

بازخوانی زندگی حضرت زینب(س) در کتاب عقیله

همزمان با ایام میلاد حضرت زینب کبری(س)، نشست بررسی کتاب عقیله نوشته دکتر الهام امین در دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) برگزار شد؛ نشستی با محوریت مستندات تاریخی و ویژگی‌های ادبی این اثر.

به گزارش آستان‌نیوز، نشست گفت‌وگو درباره کتاب عقیله در ادامه سلسله‌نشست‌های معمار واژه‌ها و با حضور دکتر الهام امین، نویسنده کتاب و دکتر رامونا میرحاجیان مقدم، دبیر نشست، دوشنبه ۲۷ مهر ۱۴۰۵ در پردیس رضوان دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) برگزار شد. این برنامه به مناسبت میلاد حضرت زینب کبری(س) و با همکاری انجمن علمی هوش مصنوعی دانشگاه و مرکز شعر و ادبیات فارسی، با حمایت معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه برگزار شد.

دکتر رامونا میرحاجیان مقدم در آغاز نشست، به معرفی کتاب و بررسی ویژگی‌های محتوایی و ادبی آن پرداخت و گفت: کتاب عقیله زندگی حضرت زینب(س) را در بستر رویدادهای تاریخی روایت می‌کند و تلاش دارد ابعاد مختلف شخصیت ایشان را از دوران کودکی تا واقعه کربلا و حوادث پس از آن بازخوانی کند.

وی با اشاره به استفاده نویسنده از منابع تاریخی و توجه به پیشینه مستند روایت‌ها، به مقدمه کتاب به قلم دکتر محمدحسین رجبی دوانی اشاره کرد و افزود: این اثر با استقبال مخاطبان روبه‌رو شده و تاکنون ۱۱ بار از سوی انتشارات به‌نشر تجدید چاپ شده است.

■ روایت زندگی حضرت زینب(س) با تکیه بر منابع تاریخی

دکتر الهام امین، نویسنده کتاب عقیله، در این نشست درباره دشواری‌های نگارش آثار دینی و تاریخی توضیح داد و گفت: پرداختن به زندگی شخصیت‌های تاریخی و مذهبی، به‌ویژه حضرت زینب(س)، نیازمند پژوهش دقیق و بررسی منابع مختلف است؛ زیرا در کنار روایت ابعاد شناخته‌شده زندگی ایشان، بخش‌هایی نیز وجود دارد که کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند.

وی با اشاره به ضرورت ارزیابی منابع و حفظ اعتبار تاریخی روایت‌ها افزود: در نگارش چنین آثاری، نویسنده باید میان مستندات تاریخی و زبان ادبی تعادل برقرار کند تا متن ضمن برخورداری از جذابیت روایی، از دقت و اعتبار تاریخی فاصله نگیرد.

■ از عنوان همه زیبایی تا روایت واقعه کربلا

در بخش دیگری از نشست، عنوان یکی از بخش‌های کتاب با نام همه زیبایی موضوع گفت‌وگو قرار گرفت. میرحاجیان مقدم با طرح پرسشی درباره نسبت مفهوم زیبایی با رنج و شهادت در واقعه عاشورا، به نقش حضرت زینب(س) در روایت و تبیین این رویداد پرداخت.

این بحث زمینه‌ای برای بررسی ابعاد ادبی و معنایی اثر و چگونگی بازنمایی شخصیت حضرت زینب(س) در مواجهه با وقایع کربلا را فراهم کرد. دانشجویان حاضر نیز با خواندن بخش‌هایی از کتاب، درباره شیوه روایت، زبان ادبی و ابعاد علمی، اجتماعی و حماسی شخصیت حضرت زینب(س) گفت‌وگو کردند.

گفتنی است، کتاب عقیله نوشته دکتر الهام امین از سوی انتشارات به‌نشر منتشر شده است و در این نشست، ظرفیت‌های ادبی و پژوهشی آن در بازخوانی زندگی حضرت زینب کبری(س) مورد بررسی قرار گرفت.

زیارت

در نشست تخصصی «زیارت و هم‌سرنوشتی» مطرح شد

زیارت؛ ظرفیتی برای گذار از هم‌سرنوشتی بازنده به هم‌سرنوشتی بالنده

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی با تأکید بر ظرفیت زیارت در شکل‌دهی به سرنوشت مشترک جوامع، گفت: زیارت به‌خودی خود تضمین‌کننده هم‌سرنوشتی مطلوب نیست، بلکه نوع کنش‌های اجتماعی، مدیریت تعارض‌ها و راهبری این ظرفیت معنوی است که می‌تواند سرنوشت مشترک زائران و جامعه را از بازندگی به بالندگی هدایت کند.

به گزارش آستان‌نیوز، نشست تخصصی «زیارت و هم‌سرنوشتی» به همت معاونت سرمایه انسانی آستان قدس رضوی و با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، با حضور جمعی از مدیران، پژوهشگران و صاحب‌نظران در محل این بنیاد برگزار شد. در این نشست، دکتر احد فرامرز قراملکی، رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، به تبیین مفهوم هم‌سرنوشتی، سطوح و ابعاد آن و نقش زیارت در شکل‌گیری سرنوشت مشترک اجتماعی پرداخت و شرکت‌کنندگان نیز در قالب گفت‌وگو و پرسش و پاسخ، دیدگاه‌های خود را درباره ابعاد اجتماعی، روان‌شناختی و مدیریتی این موضوع مطرح کردند.

■ هم‌سرنوشتی؛ فراتر از کنار هم قرار گرفتن افراد

فرامرز قراملکی در ابتدای سخنان خود با اشاره به مفهوم عاقبت‌اندیشی در زندگی فردی و اجتماعی، اظهار کرد: گاهی عاقبت‌اندیشی به معنای توجه صرف به سرنوشت فردی و تلاش برای نجات خود، بدون در نظر گرفتن دیگران تفسیر می‌شود؛ در حالی که نوع دیگری از عاقبت‌اندیشی، بر درک پیوند میان سرنوشت فرد و سرنوشت دیگران استوار است. وی با بیان اینکه هم‌سرنوشتی صرفاً به معنای گردهم آمدن تعدادی از افراد نیست، افزود: هم‌سرنوشتی زمانی شکل می‌گیرد که گروهی از انسان‌ها بر اساس پیوندهای مشترک و کنش‌های متقابل، سرنوشتی بیش‌وکم یکسان را برای خود رقم بزنند.

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی با تفکیک هم‌سرنوشتی قهری از هم‌سرنوشتی خودخواسته، توضیح داد: در هم‌سرنوشتی قهری، عواملی مانند حوادث طبیعی، سرنوشت مشترکی را بر افراد تحمیل می‌کنند؛ اما در هم‌سرنوشتی خودخواسته، این تعاملات، پیوندها و رفتارهای اعضای یک گروه است که در شکل‌گیری آینده مشترک آنان نقش دارد. وی تأکید کرد: موضوع اصلی در بررسی هم‌سرنوشتی اجتماعی، شناخت کنش‌هایی است که می‌توانند یک گروه را به سوی تعالی و پیشرفت هدایت کنند یا زمینه آسیب و ناکامی آن را فراهم آورند.

■ از بازندگی تا بالندگی؛ مسیر متفاوت سرنوشت مشترک

این استاد فلسفه و اخلاق با تشریح دو جهت متفاوت هم‌سرنوشتی، بیان کرد: سرنوشت مشترک یک گروه می‌تواند در مسیر بازندگی یا بالندگی قرار گیرد. در مسیر بازندگی، اعضای گروه بخشی از داشته‌ها، فرصت‌ها، آرامش یا سلامت خود را از دست می‌دهند؛ اما در مسیر بالندگی، کنش‌های جمعی زمینه تعالی و حرکت از وضعیت نامطلوب به مطلوب و از وضعیت مطلوب به مرتبه‌ای بالاتر را فراهم می‌کند. وی با اشاره به اینکه هم‌سرنوشتی در سطوح مختلف فردی، خانوادگی، سازمانی، شهری، ملی و حتی جهانی قابل بررسی است، گفت: در یک سازمان، گسترش رفتارهایی مانند غیبت، تهمت، دشمنی و بی‌اعتمادی، تنها به یک فرد آسیب نمی‌رساند، بلکه می‌تواند سرنوشت مجموعه را تحت تأثیر قرار دهد.

■ زیارت، ظرفیتی برای تقویت هم‌سرنوشتی نیک‌فرجام

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در بخش دیگری از سخنان خود، با تبیین ارتباط زیارت و هم‌سرنوشتی، اظهار کرد: زیارت از جهات مختلف، ظرفیت اثرگذاری بر سرنوشت مشترک زائران و جامعه را دارد؛ اما برخورداری از این ظرفیت به معنای تحقق خودکار نتایج مطلوب نیست.

وی افزود: آنچه اهمیت دارد، چگونگی استفاده از ظرفیت زیارت برای هدایت هم‌سرنوشتی از وضعیت بازندگی و شوربختی به‌سوی بالندگی و نیک‌فرجامی است.

قراملکی با اشاره به نقش کنش‌های جمعی در شکل‌گیری پیامدهای اجتماعی زیارت، تصریح کرد: اگر رفتارها و مناسبات اجتماعی در فضای زیارت به گسترش تعارض، ستیز یا انشقاق منجر شود، می‌تواند سرنوشت مشترک زائران را تحت تأثیر قرار دهد؛ در مقابل، مدیریت صحیح این مناسبات می‌تواند زمینه تقویت پیوندهای اجتماعی و حرکت به‌سوی سرنوشت مشترک مطلوب را فراهم کند.

■ ضرورت مدیریت تعارض‌ها و دوگانه‌های اجتماعی

این پژوهشگر حوزه فلسفه و اخلاق، در پاسخ به پرسشی درباره نقش آستان قدس رضوی در کاهش تعارض‌های اجتماعی، یکی از موانع دستیابی به هم‌سرنوشتی مطلوب را وجود دوگانه‌ها و تعارض‌های حل‌نشده دانست.

وی با اشاره به وجود برخی دوگانه‌ها در مناسبات درون‌سازمانی و همچنین روابط اجتماعی شهر مشهد، اظهار کرد: این تعارض‌ها می‌توانند زمینه بلاتکلیفی، سرخوردگی و کاهش اثربخشی تعاملات بین‌فردی و بین‌بخشی را فراهم کنند.

قراملکی تأکید کرد: راه مواجهه با دوگانه‌ها، حذف یک طرف تعارض نیست؛ بلکه ابتدا باید وجود آن‌ها را به رسمیت شناخت و سپس برای تبدیل تعارض‌ها به تعامل، راهکارهای مناسب طراحی کرد. وی با بیان اینکه برخی دوگانه‌ها از طریق برنامه‌های آموزشی اثربخش قابل تبدیل به تعامل هستند، افزود: افزایش درک هم‌سرنوشتی در میان افراد و گروه‌های اجتماعی، می‌تواند زمینه تغییر نگاه‌های تقابلی و تقویت همکاری را فراهم کند.

■ تأثیر اقتصادی زیارت بر مشهد باید با آمار سنجیده شود

قراملکی در ادامه، شناخت علمی آثار زیارت بر شهر مشهد را از ضرورت‌های برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در این حوزه عنوان کرد و از تعریف یک طرح پژوهشی برای بررسی تأثیرات اقتصادی زیارت بر شهر خبر داد. وی اظهار کرد: باید بتوانیم با استفاده از آمار و داده‌های دقیق نشان دهیم زیارت چه تأثیراتی بر اقتصاد شهر مشهد بر جای می‌گذارد.

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی همچنین بر ضرورت انجام مطالعات نگرش‌سنجی درباره زائران و مجاوران تأکید کرد و افزود: شناخت نگرش‌ها و برداشت‌های گروه‌های مختلف، از جمله زائران ایرانی و خارجی و مجاوران حرم مطهر رضوی، می‌تواند به شناسایی زمینه‌های تعارض و تدوین راهکارهای عملیاتی کمک کند.

وی با اشاره به برخی دوگانه‌های شکل‌گرفته میان گروه‌های مختلف زائران، خاطرنشان کرد: این مسائل گاهی منشأ شایعات و برداشت‌های نادرست می‌شوند و لازم است ابتدا از طریق مطالعات علمی شناسایی و سپس برای مدیریت آن‌ها راهبردهای مشخصی تدوین شود.

■ زیارت؛ پیوند فردیت و زندگی جمعی

در بخش گفت‌وگوی تخصصی این نشست، نسبت میان تجربه فردی زیارت و شکل‌گیری هویت و سرنوشت مشترک نیز مورد بررسی قرار گرفت. یکی از موضوعات مطرح‌شده، امکان نگریستن به زیارتگاه به‌مثابه خانه‌ای معنوی بود؛ فضایی که در آن، زائر ضمن برخورداری از تجربه معنوی فردی، با جمعی از انسان‌ها پیوند برقرار می‌کند. در ادامه این بحث، بر این نکته تأکید شد که ظرفیت اجتماعی زیارت، لزوماً در تعارض با فردیت زائر نیست؛ بلکه تجربه فردی زیارت می‌تواند در پیوند با دیگران معنای بیشتری پیدا کند.

■ نقش رفتارهای جمعی و محیط زیارت در شکل‌گیری روابط اجتماعی

در بخش دیگری از نشست که با مشارکت دکتر آذریان، رئیس مرکز مشاوره آستان قدس رضوی و دیگر حاضران همراه بود، ابعاد روان‌شناختی و اجتماعی موضوع هم‌سرنوشتی به بحث گذاشته شد. از جمله موضوعات مطرح‌شده در این بخش، تأثیر کنش‌های نامناسب بر شکل‌گیری دلبستگی ناایمن در روابط خانوادگی و امکان بررسی پیامدهای رفتارهای اجتماعی در محیط زیارت بود.

■ ضرورت تبدیل ظرفیت‌های نظری به راهکارهای عملیاتی

قراملکی در جمع‌بندی مباحث نشست، با تأکید بر اینکه شناخت ظرفیت‌های زیارت باید به مطالعات کاربردی و اقدامات اجرایی منتهی شود، اظهار کرد: برای بهره‌گیری از ظرفیت زیارت در تقویت هم‌سرنوشتی مطلوب، لازم است عوامل مؤثر بر بالندگی اجتماعی و همچنین زمینه‌های آسیب‌زا شناسایی شوند. وی با اشاره به اهمیت مشارکت متخصصان رشته‌های مختلف در این زمینه، بر ضرورت بررسی ابعاد گوناگون زیارت از منظرهای علمی و طراحی راهکارهای عملیاتی برای تقویت آثار مثبت آن تأکید کرد.

این نشست با طرح پرسش‌ها و دیدگاه‌های شرکت‌کنندگان درباره هویت اجتماعی، مدیریت تعارض‌ها، نقش محیط، آثار اقتصادی زیارت و راهکارهای تقویت هم‌سرنوشتی نیک‌فرجام به پایان رسید.